

Lagrådsremiss

Ändrade regler för kontroll av ekologisk produktion

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 11 mars 2021

Jennie Nilsson

Maria Wetterling
(Näringsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I maj 2018 antogs en ny EU-förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, som ersätter den nuvarande EU-förordningen på området. Regeringen föreslår i lagrådsremissen ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion och lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utvecklingen av landsbygden för att anpassa svensk lagstiftning till förordningen. Ändringarna innebär bl.a. att Livsmedelsverkets och Jordbruksverkets möjlighet att delegera uppgifter till kontrollorgan utvidgas och att ett nytt bemyndigande införs som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att lämna de uppgifter som en myndighet behöver för handläggning av EU-stöd för ekologisk produktion.

Därutöver lämnas förslag som innebär att den myndighet som har delegerat uppgifter till ett kontrollorgan har rätt att överklaga en länsstyrelses beslut, om länsstyrelsen ändrar ett beslut som har fattats av kontrollorganet. Om en enskild överklagar en länsstyrelses beslut om överprövning av ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan föreslås vidare att den delegerande myndigheten ska vara den enskildes motpart, sedan handlingarna överlämnats till domstolen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden	9
3	Ärendet och dess beredning	10
4	Gällande nationell rätt.....	11
5	Den nya EU-förordningen.....	13
6	Ändringar i lagen om kontroll av ekologisk produktion	15
6.1	Hänvisningar till de nya EU-förordningarna	15
6.2	Kontrollorganen ska få besluta om saluföringsförbud.....	16
6.3	Kontrollorganens beslut ska kunna verkställas omedelbart.....	19
6.4	Partsställning i domstol och klagorätt över länsstyrelsens beslut	22
6.5	Bemyndigande om skyldighet för kontrollorgan att offentliggöra uppgifter tas bort.....	26
7	Ändringar i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden.....	30
7.1	Uppgiftsskyldighet för kontrollorganen	30
8	Ikraftträdande.....	35
9	Konsekvenser.....	35
10	Författningskommentarer.....	38
10.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion.....	38
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden	41
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007.....	42
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian En anpassning av bestämmelserna om kontroll av ekologisk produktion till EU:s nya förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter (N2019/03272)	134
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	135
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	140

Bilaga 5	Sammanfattning av promemorian Partsställning i domstol och klagorätt när ett beslut som fattas av ett kontrollorgan inom området ekologisk produktion överklagas (N2020/02564)	141
Bilaga 6	Promemorians lagförslag	142
Bilaga 7	Förteckning över remissinstanserna	143

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion,
2. lag om ändring i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion

dels att 27 § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 3, 7, 19, 26 och 30 §§ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2021:174

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag kompletterar

1. rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91, och

2. tillämpningsförfordningar till rådets förordning (EG) nr 834/2007.

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007, och

2. genomförandeakter och delegerade akter till förordning (EU) 2018/848.

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör ekologisk produktion,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 91/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG, och

2. genomförandeakter och delegerade akter till förordning (EU) nr 2017/625.

3 §

Livsmedelsverket och Jordbruksverket får inom sina respektive ansvarsområden besluta att överlämna uppgiften att utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 834/2007 och som är en juridisk person.

I fråga om åtgärder då regelverket inte följs eller vid sådan misstanke får ett sådant överlämnande endast innefatta en rätt att

- 1. återkalla ett utfärdat certifikat,*
- 2. besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda marknadsföring av ett parti eller en produktionsomgång enligt artikel 30.1 första stycket i rådets förordning (EG) nr 834/2007, eller*
- 3. besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda saluföring enligt artikel 91 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008.*

I förordning (EU) 2017/625 och förordning (EU) 2018/848 finns bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet får delegeras till ett kontrollorgan.

7 §

Vid kontroll som utförs av ett kontrollorgan som avses i 3 § första stycket ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas:

- 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,
- 10 § om partsinsyn,
- 16–18 §§ om jäv,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 27 § om dokumentation av uppgifter,
- 31 § om dokumentation av beslut,
- 32 § om motivering av beslut,
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till,
- 35 § om när beslut får verkställas,
- 36 § om rättelse av skrivfel och liknande, och
- 42 § om vem som får överklaga ett beslut.

19 §

En saktionsavgift ska tas ut av den som i strid med *artikel 28.1 i rådets förordning (EG) nr 834/2007* inte anmält sin verksamhet.

En sanktionsavgift ska tas ut av den som i strid med *artikel 34.1 och 34.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848* inte har anmält sin verksamhet.

Hel eller delvis befrielse från sanktionsavgift ska beslutas om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas

1. om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte kunnat göra det som *ålegat honom eller henne* och inte heller kunnat uppdra åt någon annan att göra det,

1. om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte kunnat göra det som *han eller hon varit skyldig att göra* och inte heller kunnat uppdra åt någon annan att göra det,

2. om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka, eller

3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen.

Saktionsavgiften ska tillfalla staten.

26 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag från de EU-förordningar som anges i 1 §,

2. särskilda ekologiska produktionsregler,

3. hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas,

4. skyldighet för en kommun eller ett kontrollorgan att lämna uppgifter till en kontrollmyndighet,

5. skyldighet för ett kontrollorgan att ge in handlingar till den myndighet som har delegerat uppgiften, och

6. skyldighet för ekologiska aktörer att lämna uppgifter om sin verksamhet till en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan.

Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att offentliggöra uppgifter om ekologiska aktörer.

30 §

Beslut av en statlig förvaltningsmyndighet enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Om en länsstyrelse har ändrat ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan får beslutet överklagas av den myndighet som har överlämnat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till kontrollorganet.

Om en enskild överklagar en länsstyrelses beslut om överprövning av ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan ska den myndighet som överlämnat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till kontrollorganet vara den enskildes motpart sedan handlingarna i ärendet överlämnats till domstolen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden¹ ska införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 3.56 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 837/2007 att lämna uppgifter till en myndighet som prövar ärenden om EU-stöd för ekologisk produktion.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senast lydelse av lagens rubrik 2015:267.

3 Ärendet och dess beredning

Europeiska unionen antog i maj 2018 en ny förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007, här kallad den nya EU-förordningen om ekologisk produktion. Förordningen i svensk lydelse finns i *bilaga 1*.

Den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ska börja tillämpas den 1 januari 2022 och ersätter då den nuvarande förordningen på området, rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91, här kallad den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion.

Regeringskansliet (Näringsdepartementet) har tagit fram departementspromemorian En anpassning av bestämmelserna om kontroll av ekologisk produktion till EU:s nya förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter (N2019/03272). Promemorian innehåller förslag som syftar till att anpassa svenska lagar till den nya EU-förordningen om ekologisk produktion och till att göra det svenska kontrollsystemet mer ändamålsenligt. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag återges i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*.

Regeringskansliet (Näringsdepartementet) har även tagit fram departementspromemorian Partsställning i domstol och klagorätt när ett beslut som fattas av ett kontrollorgan inom ekologisk produktion överklagas (N2020/02564). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 5*. Promemorians lagförslag återges i *bilaga 6*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 7*.

I lagrådsremissen föreslås ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion och lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden. Lagförslagen utgår i vissa fall från lagförslagen i propositionen En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning (prop. 2020/21:43, bet. 2020/21:MJU6, rskr. 2020/21:198). Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2021.

4 Gällande nationell rätt

Tillämpningsområdet för lagen om kontroll av ekologisk produktion

I lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion finns kompletterande bestämmelser till den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion. Förordningen är tillämplig på vissa produkter från jordbruk, inklusive vattenbruk, om produkterna släpps ut på marknaden eller är avsedda att släppas ut på marknaden. De produkter som omfattas är levande eller obearbetade jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter för livsmedelsändamål, foder, vegetativt förökningsmaterial och utsäde. Syftet med förordningen är att utgöra grunden för en hållbar ekologisk produktion, sörja för en väl fungerande inre marknad, garantera sund konkurrens, inge förtroende hos konsumenterna och att skydda konsumenternas intressen.

Lagen om kontroll av ekologisk produktion kompletterar även tillämpningsförförordningarna till den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion. Kommissionen har beslutat om tillämpningsföreskrifter när det gäller särskilda regler för produktion, märkning och kontroll av de produkter som omfattas av den nuvarande EU-förordningen samt när det gäller import av ekologiska produkter från tredjeländer. Bestämmelserna finns i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 av den 5 september 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll samt i kommissionens förordning (EG) nr 1235/2008 av den 8 december 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 vad gäller ordningen för import av ekologiska produkter från tredjeländer.

Lagen om kontroll av ekologisk produktion kompletterar härutöver, i de delar de innehåller bestämmelser som rör ekologisk produktion, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd samt tillämpningsförförordningarna till denna. Förordningarna gäller inte längre utan har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), här kallad kontrollförordningen. Kontrollförordningen tillämpas sedan den 14 december 2019. I propositionen En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontroll-

förordning föreslår regeringen ändringar i lagen om kontroll av ekologisk produktion som innebär att lagen kompletterar kontrollförordningen och tillhörande genomförandeakter och delegerade akter, i de delar de innehåller bestämmelser som rör ekologisk produktion (prop. 2020/21:43 s. 306, bet. 2020/21:MJU6, rskr. 2020/21:198). Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2021.

Kontrollförordningen innehåller bestämmelser om hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska organiseras, finansieras och genomföras i medlemsstaterna. Förordningen syftar till att fastställa harmoniserade unionsramar för organisationen av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet än offentlig kontroll i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. Bestämmelserna riktar sig till medlemsstaterna, deras behöriga myndigheter och i vissa fall även till enskilda aktörer. För produkter som omfattas av den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ska bestämmelserna i kontrollförordningen tillämpas i den utsträckning som EU-förordningarna om ekologisk produktion inte innehåller några särskilda bestämmelser. Sådana särskilda bestämmelser finns bl.a. när det gäller vilka åtgärder som kontrollmyndigheterna har möjlighet att överlämna till kontrollorgan.

Kontrollmyndigheter och kontrollorgan

Kontrollen av de ekologiska produkterna ska enligt 2 § lagen om kontroll av ekologisk produktion utföras av Livsmedelsverket, Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), andra statliga förvaltningsmyndigheter som regeringen bestämmer och kommunerna. Dessa myndigheter utgör kontrollmyndigheterna inom ekologisk produktion. Kontrollmyndigheterna och andra statliga myndigheter ska även enligt förslag i propositionen En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning utföra annan offentlig verksamhet (prop. 2020/21:43 s. 308, bet. 2020/21:MJU6, rskr. 2020/21:198). Med annan offentlig verksamhet menas t.ex. rådgivning, allmän information, utvecklingsstöd m.m. Lagändringen träder i kraft den 1 april 2021.

Den närmare ansvarsfördelningen mellan myndigheterna följer av förordningen om kontroll av ekologisk produktion. Livsmedelsverket ansvarar tillsammans med länsstyrelserna och kommunerna för kontrollen av livsmedel enligt den ansvarsfördelning som följer av livsmedelsförordningen (2008:813). Jordbruksverket ansvarar för kontrollen av produktion och hantering av jordbruks- och vattenbruksprodukter som inte är livsmedel och produktionen av insatsvaror för användning i ekologisk jordbruks- och vattenbruksproduktion. Länsstyrelsen utför dock när det gäller dessa produkter kontrollen av foderföretag i primärproduktionen av foder. Konsumentverket ansvarar för kontrollen i fråga om marknadsföring.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket får, enligt 3 § lagen om kontroll av ekologisk produktion, inom sina respektive ansvarsområden besluta att överlämna uppgiften att utöva kontroll till ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 2 i den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion och som är en juridisk person. I artikel 2 anges att ett kontrollorgan är en oberoende privat tredje part som utför inspektion och certifiering av ekologisk produktion i överensstämmelse med bestämmelserna i förord-

ningen, vilket även kan motsvara ett organ i ett tredjeland eller motsvarande organ som bedriver verksamhet i ett tredjeland. Enligt förslag i propositionen En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning ska möjligheten att delegera även innefatta åtgärder som utgör annan offentlig verksamhet (prop. 2020/21:43 s. 309, bet. 2020/21:MJU6, rskr. 2020/21:198). När det gäller åtgärder som vidtas till följd av att en ekologisk aktör inte följer regelverket är möjligheten för myndigheterna att delegera uppgifter till kontrollorganen begränsade till vissa i lagen angivna åtgärder.

Kontrollen inom ekologisk produktion sköts i praktiken till stor del av kontrollorganen. Kontrollorganen är enligt 7 § lagen om kontroll av ekologisk produktion skyldiga att följa vissa bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) när de utför sina kontroller. Detta gäller bl.a. bestämmelser om partsinsyn, utredningsansvar och kommunikation. Såväl kontrollmyndigheterna som kontrollorganen tar ut avgifter för sin verksamhet.

Övriga bestämmelser i lagen om kontroll av ekologisk produktion

I lagen om kontroll av ekologisk produktion finns bestämmelser om bl.a. kontrollmyndigheternas skyldigheter och befogenheter. Enligt 19 § ska en sanktionsavgift tas ut av den som i strid med den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion inte anmält sin verksamhet för kontroll. En myndighet kan enligt 27 § bestämma att ett beslut som myndigheten fattar som gäller något annat än sanktionsavgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

De beslut som kontrollmyndigheterna och kontrollorganen fattar gentemot en ekologisk aktör enligt tillämpliga EU-förordningar om ekologisk produktion eller lagen om kontroll av ekologisk produktion kan överklagas. Kontrollorganens beslut överklagas enligt 28 § till länsstyrelsen i det län där kontrollorganet har sitt säte. Länsstyrelsens beslut och beslut av kontrollmyndigheterna överklagas enligt 29 § till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I lagen om kontroll av ekologisk produktion finns bemyndigande för regeringen och den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter. Föreskriftsrätten gäller bl.a. uppgiftsskyldighet för kommuner, kontrollorgan och ekologiska aktörer. Regeringen får även meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att offentliggöra uppgifter om ekologiska aktörer. I förordningen om kontroll av ekologisk produktion föreskrivs att kontrollorganen är skyldiga att på en webbplats offentliggöra vissa uppgifter om de ekologiska aktörer de kontrollerar.

5 Den nya EU-förordningen

I den nya EU-förordningen om ekologisk produktion fastställs principer och regler för ekologisk produktion, tillhörande certifiering och användning av uppgifter om ekologisk produktion i märkning och marknadsföring samt regler för kontroller utöver de som gäller enligt kontrollförordningen. Förordningen syftar till att garantera rättvis konkurrens för jordbrukare och aktörer, förebygga bedrägeri och illojala metoder, öka

konsumenternas förtroende för ekologiska produkter och uppmuntra till hållbar utveckling av ekologisk produktion i EU.

Den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ska tillämpas på vissa angivna produkter från jordbruk, inklusive vattenbruk och biodling, och produkter som härrör från dessa produkter, om dessa bereds, märks, distribueras, släpps ut på marknaden, importeras till eller exporteras från unionen eller är avsedda att beredas, märkas, distribueras, släppas ut på marknaden, importeras till eller exporteras från unionen. Förordningen ska även tillämpas på vissa andra produkter som är nära kopplade till jordbruk enligt en förteckning till förordningen. (artikel 2.1) Kommissionen har befogenhet att lägga till ytterligare produkter eller ändra i tilläggen genom att anta delegerade akter om ändring av förteckningen (artikel 2.6). Endast produkter som är nära kopplade till jordbruksprodukterna ska dock kunna komma i fråga. Sammantaget är förordningen tillämplig på ett bredare urval av produkter än den nuvarande, vilket innefattar t.ex. salt, kork och bivax. Förordningen ska tillämpas på alla aktörer som ägnar sig åt verksamhet inom något led av produktionen, beredningen och distributionen av de produkter som förordningen omfattar (artikel 2.2).

Aktörerna inom ekologisk produktion är skyldiga att följa vissa allmänna produktionsregler som fastställs i förordningen (artikel 9). Utöver de allmänna reglerna finns regler för vad som gäller vid omställning från konventionell till ekologisk produktion samt mer produktspecifika regler (artiklarna 10 och 12–21). De ekologiska aktörerna ska även följa de regler om märkning som framgår av förordningen (artiklarna 30–33). Termer som avser ekologisk produktion och EU:s logotyp för ekologisk produktion får vid märkning, presentation och marknadsföring endast användas om produktionen uppfyller förordningens krav.

För att säkerställa att produktreglerna och reglerna om märkning följs är de ekologiska aktörerna föremål för kontroll. Aktörer är skyldiga att anmäla sin verksamhet innan de släpper ut sina produkter på marknaden som ekologiska eller som produkter under omställning till ekologisk produktion (artikel 34.1). Undantag gäller för de aktörer som säljer färdigpackade ekologiska varor direkt till slutkonsumenter eller slutanvändare, förutsatt att de inte producerar, bereder eller lagrar annat än i anslutning till försäljningsplatsen, eller importerar sådana produkter från ett tredjeland och inte har lagt ut sådan verksamhet på en annan aktör (artikel 34.2). En aktör eller en aktörsgrupp som har anmält sin verksamhet och efterlever förordningen tilldelas ett certifikat (artikel 35). Medlemsstaterna ska offentliggöra en heltäckande förteckning över aktörerna med uppgifter om namn och adress samt information om certifikaten (artikel 34.6).

Reglerna om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion gäller utöver de regler som finns i kontrollförordningen. De behöriga myndigheterna inom ekologisk produktion får enligt den nya EU-förordningen om ekologisk produktion delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter med kopplingar till annan offentlig verksamhet till kontrollorgan. Ett kontrollorgan definieras i förordningen som ett organ som är en separat juridisk person till vilken de behöriga myndigheterna har delegerat vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen eller vissa uppgifter med koppling till annan offentlig verksamhet eller ett organ som godkänts av kommissionen, eller av ett tredje land som erkänts av kommissionen,

för att genomföra kontroller i tredjeländer avseende import av ekologiska produkter och produkter under omställning till unionen (artikel 3.56). Delegation får inte ske till en fysisk person (artikel 40.5). Vissa uppgifter får inte delegeras, så som t.ex. att motta anmälningar om verksamhet från aktörer och aktörsgrupper (artikel 40.4). De behöriga myndigheterna ska införa rutiner och förfaranden för övervakning av kontrollorganen (artikel 40.1 b). Delegeringen kan tillfälligt eller permanent återkallas om kontrollorganet inte följer de krav som ställs upp (artikel 40.7 och 40.8). Kontrollmyndigheter och kontrollorgan ska utbyta information i syfte att för olika ändamål möjliggöra kontroll och tillsyn (artikel 43).

Förordningen innehåller även bestämmelser om handel med tredjeländer (artiklarna 44–49).

6 Ändringar i lagen om kontroll av ekologisk produktion

6.1 Hänvisningar till de nya EU-förordningarna

Regeringens förslag: Hänvisningen i lagen om kontroll av ekologisk produktion till den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion och tillhörande tillämpningsförfordningar ska ersättas med en hänvisning till den nya EU-förordningen om ekologisk produktion och de genomförandeakter och delegerade akter som kompletterar förordningen.

Hänvisningen i lagen om kontroll av ekologisk produktion till artikel 28.1 i den nuvarande förordningen ska ändras så att en hänvisning i stället görs till artikel 34.1 och 34.3 i den nya förordningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Av 1 § lagen om kontroll av ekologisk produktion följer att lagen kompletterar den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion och tillämpningsförfordningarna till denna. Förordningarna kommer att upphöra att gälla när den nya förordningen börjar tillämpas. Hänvisningarna bör därför ändras så att hänvisningarna i stället gäller den nya EU-förordningen om ekologisk produktion och de genomförandeakter och delegerade akter som kompletterar den.

Ekologiska aktörer ska enligt artikel 28.1 i den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion anmäla sin verksamhet för kontroll. Om en ekologisk aktör inte gör en sådan anmälan ska en sanktionsavgift tas ut enligt 19 § lagen om kontroll av ekologisk produktion. Även den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ställer krav på att ekologiska aktörer ska anmäla sin verksamhet för kontroll. Regler om detta finns i artikel 34.1 och 34.3. Den som underlåtit att göra en anmälan bör även

fortsättningsvis få betala en sanktionsavgift. Hänvisningen i 19 § till gällande artikel i den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion ska därför ändras så att en hänvisning i stället görs till tillämplig artikel i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion.

Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Eftersom bestämmelserna i lagen om kontroll av ekologisk produktion avser att komplettera de EU-rättsakter som framgår av 1 § ligger det i saken natur att de ska följa unionsrätten. Såväl hänvisningen i 1 § till de EU-rättsakter som lagen kompletterar och hänvisningen i 19 § till bestämmelsen om anmälningsskyldighet i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ska därför vara dynamiska.

6.2 Kontrollorganen ska få besluta om saluföringsförbud

Regeringens förslag: Det ska inte finnas någon begränsning i lagen när det gäller Livsmedelsverkets och Jordbruksverkets rätt att lämna över till ett kontrollorgan att besluta om åtgärder när en aktör inte följer regelverket eller när det finns misstanke om det.

Bestämmelsen som ger myndigheterna rätt att lämna över uppgifter till ett kontrollorgan ersätts med en upplysning om att bestämmelser om delegation finns i kontrollförordningen och den nya EU-förordningen om ekologisk produktion.

Promemorians förslag om att det inte ska finnas någon begränsning i lagen om kontroll av ekologisk produktion när det gäller myndigheternas delegationsmöjlighet överensstämmer med regeringens. I promemorian föreslås däremot inte att bestämmelsen om myndigheternas rätt att delegera uppgifter ska ersättas med en bestämmelse som upplyser om delegationsbestämmelserna i EU-förordningarna.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. *Arvika kommun* framhåller att offentlighetsprincipen är en grundlagsbestämmelse och att möjligheten till insyn i ett ärende inte ska vara beroende av om kontrollen utförs av ett kontrollorgan eller en myndighet. Kontrollorganens skyldighet att informera den behöriga myndigheten om resultatet av kontrollerna kan vara långt ifrån att myndigheten får del av ett helt ärende. *Livsmedelsföretagen* framför att det är viktigt att de olika kontrollorganen klarar av att göra en enhetlig och rättsäker tolkning av reglerna och att de arbetar enhetligt. Den utvidgade befogenheten behöver kopplas till ett krav på Livsmedelsverket och Jordbruksverket att tillhandahålla tolknings- och beslutsstöd. Det bör även ställas krav på att kontrollorganen har de ekonomiska resurser som krävs för att kunna reglera ett skadestånd vid ett eventuellt felaktigt beslut.

Skälen för regeringens förslag

Utökad delegationsmöjlighet för Livsmedelsverket och Jordbruksverket

I kontrollförordningen finns bestämmelser som ger de behöriga myndigheterna rätt att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen eller i annan offentlig verksamhet till organ eller till fysiska personer i enlighet med vissa angivna villkor (artiklarna 28 och 31). Enligt den nya EU-förordningen om ekologisk produktion får de behöriga myndigheterna, utöver vad som framgår av kontrollförordningen, även delegera vissa andra uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter med koppling till annan offentlig verksamhet till kontrollorganen, förutsatt att vissa ytterligare förutsättningar är uppfyllda (artikel 40). Motsvarande bestämmelser finns i den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion.

Uppgifter som kan delegeras enligt den nya EU-förordningen om ekologisk produktion innefattar åtgärder mot aktörer som inte följer eller som misstänks inte följa regelverket om ekologisk produktion. De åtgärder som kan aktualiseras är att vid en misstänkt överträdelse tillfälligt förbjuda aktören att släppa ut produkter från det parti eller den produktionsomgång som berörs på marknaden som ekologiska eller produkter under omställning eller att använda dem i ekologisk produktion, avlägsna märkning eller förbjuda marknadsföring av dem samt att vid allvarlig eller upprepad eller fortsatt bristande efterlevnad av regelverket förbjuda aktören att saluföra produkter som ekologiska under en angiven period och få sitt certifikat indraget eller återkallat (artiklarna 41 och 42). När det gäller befogenheten att vid konstaterad överträdelse besluta om ett tidsbegränsat saluföringsförbud krävs enligt den nuvarande förordningen om ekologisk produktion att kontrollorganen ska komma överens med de behöriga myndigheterna om för vilken tid saluföringsförbudet ska gälla. I den nya EU-förordningen finns dock inte något sådant krav.

Möjligheten för Livsmedelsverket och Jordbruksverket att inom sina respektive ansvarsområden överlämna till kontrollorganen att vidta åtgärder mot aktörer som inte följer regelverket om ekologisk produktion är mer begränsad än vad EU-regelverket tillåter. Myndigheterna får i dag inte delegera till kontrollorganen att besluta om att för viss tid förbjuda en aktör att saluföra produkter som ekologiska. I propositionen Ny lag för kontroll av ekologisk produktion (prop. 2012/13:55) ansåg regeringen att flera skäl, bl.a. att säkerställa en effektivare process och skapa en tydligare rollfördelning, talade för att tillåta en mer omfattande delegering av beslutsbefogenheterna än vad som tidigare varit möjligt. Till följd av kravet på att kontrollorganet och myndigheten måste komma överens om förbudsperioden ansåg regeringen dock inte att sådana förenklingsskäl fanns när det gällde generella saluföringsförbud. (prop. s. 34 och 35).

Regeringen anser att det finns starka skäl för att tillåta delegation till kontrollorganen i den utsträckning som är möjlig enligt kontrollförordningen och den nya EU-förordningen om ekologisk produktion. Kontrollprocessen blir sannolikt mer effektiv om begränsningen av vilka åtgärder som myndigheterna får överlämna till kontrollorganen tas bort. Kontrollorganen utreder i dag avvikelser hos aktörerna och beslutar om övriga möjliga åtgärder mot de aktörer som inte följer regelverket. Det krävs

därför mindre arbetsinsats från kontrollorganens sida att också handlägga frågan om saluföringsförbud än om denna ska överlämnas till Livsmedelsverket eller Jordbruksverket för beslut. Kontrollorganen är även de som har bäst kännedom om företagen och som utför den officiella undersökning som enligt artikel 41.1 i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ska utföras vid misstanke om bristande efterlevnad. Dessutom innebär det slopade kravet på att kontrollorganet och kontrollmyndigheten ska komma överens om vilken tid ett saluföringsförbud ska gälla, att den omständighet som motiverar den nuvarande begränsningen av delegationsmöjligheten inte längre finns. Det resonemang som tidigare har utgjort skäl mot att denna åtgärd ska kunna delegeras har alltså inte längre någon bäring.

Det som skulle kunna tala emot en utökad delegeringsmöjlighet är att ett beslut om saluföringsförbud har långtgående konsekvenser för den aktör det riktas till. Mot detta kan anföras att kontrollorganen i dag beslutar om åtgärder, t.ex. återkallelse av certifikat, som kan få lika ingripande effekter för den aktör som berörs. Som *Livsmedelsföretagen* påpekar är det viktigt att kontrollorganen klarar att göra en enhetlig och rättssäker tolkning av reglerna. Regeringen anser att kontrollorganen har tillräcklig kompetens för att kunna fatta beslut om en sådan åtgärd. Möjligheten att överklaga kontrollorganens beslut säkerställer dessutom att det görs en enhetlig bedömning i dessa ärenden. Sammantaget anser regeringen alltså att det i lagen inte bör finnas någon begränsning när det gäller Livsmedelsverkets och Jordbruksverkets rätt att inom sina respektive ansvarsområden lämna över till ett kontrollorgan att besluta om åtgärder när en aktör inte följer regelverket.

Arvika kommun anser att det är problematiskt att allmänheten inte har någon insyn i ärenden som handläggs av kontrollorganen eftersom kontrollorganen inte omfattas av offentlighetsprincipen. I syfte att tillgodose allmänhetens behov av insyn i kontrollorganens verksamhet föreslår regeringen i propositionen En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning att ett nytt bemyndigande införs i lagen om kontroll av ekologisk produktion som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att ge in handlingar till den delegerande myndigheten (prop. 2020/21:43, bet. 2020/21: MJU6, rskr. 2020/21:198). Lagändringen träder i kraft den 1 april 2021. När handlingarna finns hos myndigheten blir de allmänna och kan begäras ut. Det som Arvika kommun anför om brist på insyn för allmänheten när det gäller kontrollorganens ärendehantering utgör enligt regeringens mening därför inte skäl mot att utöka möjlighet att delegera åtgärder till kontrollorganen.

Livsmedelsföretagen menar att den utvidgade delegationsmöjligheten behöver kopplas till en skyldighet för Livsmedelsverket och Jordbruksverket att tillhandahålla tolknings- och beslutsstöd för kontrollorganen. Myndigheterna förser redan i dag kontrollorganen med sådant stöd genom kontakt och vägledning i andra frågor som de hanterar. Bedömningen görs därför att kontrollorganen framöver kan antas få det stöd från myndigheterna som de behöver även när det gäller frågor om saluföringsförbud. *Livsmedelsföretagen* anser även att det ska ställas krav på att kontrollorganen har vissa ekonomiska resurser för att de ska få fatta beslut om

saluföringsförbud. Regeringen delar inte denna bedömning. Möjligheten att överklaga kontrollorganens beslut och begära att dessa i avvaktan på överprövning tills vidare inte ska gälla säkerställer att eventuella förluster för aktörerna till följd av felaktiga beslut minimeras.

Delegationsbestämmelsen ska ersättas med en upplysningsbestämmelse

Att de behöriga myndigheterna inom ekologisk produktion har rätt att delegera uppgifter om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till ett kontrollorgan följer direkt av kontrollförordningen och den nya EU-förordningen om ekologisk produktion.

Av 12 kap. 4 § andra stycket regeringsformen framgår att förvaltningsuppgifter kan överlämnas åt enskilda och att detta ska ske med stöd av lag om uppgiften innefattar myndighetsutövning. De uppgifter som de behöriga myndigheterna får överlämna till kontrollorganen med stöd av förordningen kan innefatta moment av myndighetsutövning och kräver därför stöd i lag. Eftersom bestämmelserna om delegering i de aktuella EU-förordningarna är direkt tillämpliga krävs dock inte någon kompletterande bestämmelse i svensk rätt för att regeringsformens krav på lagstöd ska vara uppfyllt. Bestämmelserna är även utformade på ett sätt som gör att de berörda myndigheterna kan tillämpa dem utan kompletterande regler i lag. Vilka som är de behöriga myndigheterna pekas ut i förordningen om kontroll av ekologisk produktion.

Av tydlighetsskäl bör dock myndigheternas möjlighet att delegera uppgifter till kontrollorgan med stöd av EU-förordningarna framgå av lagen om kontroll av ekologisk produktion. Regeringen föreslår därför att den nuvarande bestämmelsen i lagen ersätts med en upplysning om att det i kontrollförordningen och den nya EU-förordningen om ekologisk produktion finns bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter med koppling till den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet får delegeras till ett kontrollorgan.

6.3 Kontrollorganens beslut ska kunna verkställas omedelbart

Regeringens förslag: Den allmänna bestämmelsen om när ett beslut får verkställas i förvaltningslagen ska tillämpas i fråga om beslut som fattas av kontrollmyndigheter och kontrollorgan.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. *Arvika kommun* menar att förslaget att upphäva bestämmelsen i lagen om kontroll av ekologisk produktion om att ett beslut ska gälla omedelbart kan innebära tillämpningsproblem. Bestämmelsen i förvaltningslagen är svårbedömd i det enskilda fallet, vilket möjliggör olika tolkningar och därmed risk för varierande bedömningar vid beslut i olika ärenden. *Livsmedelsverket* anser att det fortfarande finns vissa oklarheter som behöver utredas vidare när det gäller bestämmelsen i förvaltningslagen. Det kommer fortsatt finnas special-

reglering avseende myndigheters beslut i exempelvis livsmedelslagen med viss annan utsträckning och det kan därför framstå som för tidigt att redan nu ta bort bestämmelsen om verkställbarheten av myndigheters beslut i lagen om kontroll av ekologisk produktion.

Skälen för regeringens förslag

Omedelbar verkställighet av beslut

I förvaltningslagen (2017:900) finns allmänna bestämmelser som gäller bl.a. vid handläggning av ärenden hos förvaltningsmyndigheter. Bestämmelserna i lagen gäller förutsatt att det inte finns någon avvikande bestämmelse i en annan lag eller en förordning (4 §).

I 35 § förvaltningslagen finns en allmän bestämmelse om verkställigheten av beslut som fattats av en förvaltningsmyndighet eller en domstol. Av första stycket i bestämmelsen framgår att ett beslut som får överklagas inom en viss tid som huvudregel får verkställas först när överklagandetiden har gått ut. Av andra stycket följer att beslut under vissa förutsättningar dock alltid får verkställas omedelbart. Vidare framgår av tredje stycket att en myndighet även får verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Vid denna bedömning ska myndigheten först noga överväga om det finns skäl att avvakta att verkställa beslutet på grund av att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild, att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs eller någon annan omständighet.

Av propositionen En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag (prop. 2016/17:180) framgår att undantagsregeln är generell och knyter an till det behov av omedelbar verkställighet som i det konkreta fallet kan göra sig gällande, oavsett beslutets art. Med uttrycket väsentligt allmänt intresse avses sådana angelägna samhällsintressen som t.ex. upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet och avvärijandet av fara för någons liv eller hälsa. Med uttrycket väsentligt enskilt intresse avses exempelvis enskildas intresse av skydd för betydande egendomsvärden. Det är bara när dessa intressen, enligt myndighetens bedömning, verkligen kräver att verkställighet sker omedelbart som detta får ske trots att beslutet inte har fått laga kraft (prop. 2016/17:180 s. 326).

Bestämmelsen i förvaltningslagen om när ett beslut får verkställas har inte någon motsvarighet i den tidigare förvaltningslagen (1986:223). Frågan om ett besluts verkställbarhet reglerades då i stället ofta i olika specialförfattningar. I förarbetena till 35 § förvaltningslagen anförs att det trots införandet av allmänna regler om besluts verkställbarhet i förvaltningslagen även i fortsättningen kan finnas behov av särreglering av verkställbarhetsfrågan på skilda förvaltningsområden (prop. 2016/17:180 s. 211).

Av 27 § lagen om kontroll av ekologisk produktion följer att en myndighet som fattar beslut enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion och de EU-förordningar som lagen kompletterar, kan bestämma att myndighetens beslut, om det gäller något annat än sanktionsavgift, ska gälla direkt för den ekologiska aktören. Att myndighetens beslut får gälla direkt motiveras i prop. 2012/13:55 med att det annars finns en risk att de

produkter som omfattas av ett överklagat beslut kan säljas till konsumenter innan det överklagade beslutet har överprövats (prop. s. 96).

Samma regler ska gälla för verkställigheten av beslut oavsett vem som fattat beslutet

Som framgår ovan kan en kontrollmyndighet med stöd av 27 § lagen om kontroll av ekologisk produktion besluta att myndighetens beslut ska gälla direkt. Kontrollorganen har dock inte någon sådan motsvarande möjlighet. Kontrollorganen omfattas inte av förvaltningslagens tillämpningsområde och de har heller inte med stöd av lagen om kontroll av ekologisk produktion någon möjlighet att bestämma att beslut som de fattar ska gälla omedelbart. Detta innebär att samma typ av beslut kan komma att börja gälla vid olika tidpunkter beroende på om det har fattats av en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan. Ett beslut om t.ex. saluföringsförbud kan alltså gälla direkt för en ekologisk aktör som står under en kommuns kontroll medan samma beslut inte gäller förrän det fått laga kraft om den ekologiska aktören står under kontroll av ett kontrollorgan. Regeringen anser att denna ordning är otillfredsställande. Det rimliga är istället att samma regler gäller för verkställigheten av ett beslut oavsett om det fattats av en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan.

För att väga upp intresset av omedelbar verkställighet när ett beslut fattas med stöd av 35 § förvaltningslagen krävs att omständigheterna är av kvalificerad art. Regeringen anser att samma avvägning av intressen bör gälla för beslut som fattas enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion och de EU-förordningar som lagen kompletterar. För att uppnå enhetlighet i tillämpningen bör bestämmelsen i förvaltningslagen gälla för såväl beslut som fattas av kontrollmyndigheter som kontrollorgan. Detta innebär att den särskilda regleringen i 27 § lagen om kontroll av ekologisk produktion ska upphävas och att det av lagen ska framgå att bestämmelsen i 35 § förvaltningslagen är tillämplig för kontrollorganens verksamhet.

Arvika kommun påpekar att 35 § förvaltningslagen är svårbedömd i det enskilda fallet och kan innebära tillämpningsproblem. Regeringen anser dock att bestämmelsen är tillräckligt tydlig för att myndigheter och kontrollorgan ska kunna avgöra om förutsättningar för att bestämma att ett beslut ska gälla direkt är uppfyllda. Dessutom kommer det på sikt att utvecklas en praxis för i vilka situationer det är berättigat att beslut gäller omedelbart.

Livsmedelsverket anser att det kan framstå som för tidigt att redan nu ta bort bestämmelsen om verkställbarheten av myndigheters beslut i lagen om kontroll av ekologisk produktion eftersom det fortsatt finns speciallagstiftning som gäller myndigheters beslut i annan lagstiftning. Regeringen instämmer i att det kan finnas ett värde i att ha en enhetlig lagstiftning gällande vissa frågor på närliggande områden. Regeringen anser dock att bedömningen av vilka förutsättningarna som ska krävas för att ett beslut ska kunna gälla direkt ska utgå ifrån vilken verksamhet som regleringen ska tillämpas på och typen av beslut som fattas på området. När det gäller beslut enligt lagen om ekologisk produktion och de förordningar som lagen kompletterar anser regeringen att den intresseavvägning som ska göras enligt förvaltningslagen är lämplig att tillämpa.

6.4 Partsställning i domstol och klagorätt över länsstyrelsens beslut

Regeringens förslag: Den myndighet som har delegerat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till ett kontrollorgan ska vara den enskildes motpart i allmän förvaltningsdomstol om den enskilde överklagar en länsstyrels överprövning av kontrollorganets beslut.

Den delegerande myndigheten ska ha rätt att överklaga en länsstyrels överprövning av ett kontrollorgans beslut om länsstyrelsen ändrar kontrollorganets beslut.

Regeringens bedömning: Det behövs inte något nytt bemyndigande för att tillgodose myndigheternas behov av att få underlag från kontrollorganen för att kunna föra det allmännas talan i domstol.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås en annan lydelse av tredje stycket.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. *Livsmedelsverket* anser dock att det kontrollorgan som har fattat det första beslutet i ärendet ska föra det allmännas talan i domstolen och ha klagorätt över länsstyrelsens beslut. Kontrollorganen har störst kännedom om de omständigheter som legat till grund för deras beslut och kan utifrån detta på ett mer ingående och effektivt sätt motivera och utveckla de ställningstaganden som gjorts. För det fall ett kontrollorgans kompetens skulle visa sig bristfällig kan delegeringen kunna komma att påverkas och vid behov återkallas. Om den delegerande myndigheten ska föra det allmännas talan kommer kontrollorganen behöva förse myndigheten med erforderligt underlag och sannolikt många gånger även behöva ha ytterligare kontakter med myndigheten. *Livsmedelsverket* ställer sig tveksamt till om kontrollorganens arbetsinsats att bidra till sådan utredning skulle vara mindre betungande än att själva vara part i processen. *Länsstyrelsen i Skåne* menar att den som fattat beslutet i saken ska vara den enskildes motpart i domstolen och ha rätt att överklaga länsstyrelsens beslut. Länsstyrelsen anser också att kontrollorganen ska omfattas av 4 § lagen om kontroll av ekologisk produktion. Bestämmelsen innebär att kontrollmyndigheterna är skyldiga att genom rådgivning, information och andra åtgärder underlätta för enskilda att följa de EU-förordningar som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, lag, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen. *Länsstyrelsen i Örebro* ser det som problematiskt att statliga myndigheter överklagar varandras beslut. Den ena myndigheten är inte överordnad den andre i juridisk mening. Samtidigt finns det behov av en överklagandemöjlighet och ytterligare möjligheter bör därför utredas. *Kammarrätten i Stockholm* förordar en annan utformning av den föreslagna paragrafen för att undvika en överlappning av första och andra styckena.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Frågan om partsställning i domstol behöver regleras

Beslut som har fattats av ett kontrollorgan enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion eller de EU-förordningar som lagen kompletterar, kan överklagas till länsstyrelsen i det län där kontrollorganet har sitt säte (28 § lagen om kontroll av ekologisk produktion). Länsstyrelsens beslut kan i sin tur överklagas till allmän förvaltningsdomstol (30 § lagen om kontroll av ekologisk produktion).

Förvaltningsprocesslagen (1971:291) är tillämplig vid rättskipningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Bestämmelserna i lagen ska tillämpas förutsatt att det inte finns någon avvikande bestämmelse i lag eller i författning som beslutats av regeringen. I 7 a § förvaltningsprocesslagen regleras vem som är den enskildes motpart i domstolen när den enskilde överklagar en myndighets beslut. Av bestämmelsen följer dock inte vem som är den enskildes motpart i domstolen när ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan inom ekologisk produktion överklagas. Frågan om partsställning är heller inte reglerad i lagen om kontroll av ekologisk produktion eller i lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter.

Regeringen anser att det är viktigt att det är tydligt och förutsebart vem som ska föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol när ett kontrollorgans beslut överklagas. Det bör därför införas bestämmelser som reglerar detta i lagen om kontroll av ekologisk produktion.

Den delegerande myndigheten ska föra det allmännas talan i domstol

Regeringen behandlar i propositionen En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning frågan om partsställning i domstol inom andra närliggande områden där myndigheter har möjlighet att överlämna uppgifter om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till kontrollorgan. Regeringen föreslår där att det inom ett antal lagar inom livsmedelsområdet ska föreskrivas att den myndighet som har delegerat uppgifter till ett kontrollorgan ska föra det allmännas talan i domstolen, om ett beslut som har fattats av kontrollorganet överklagas (prop. 2020/21:43 s. 137, bet. 2020/21:MUJ6, rskr. 2020/21:198). Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2021.

En möjlig väg är att inom ekologisk produktion införa samma ordning som föreslås gälla inom andra närliggande områden. För detta talar värdet av en enhetlig reglering av frågan om partsställning när det gäller domstolsprövningen av kontrollorganens beslut. Att samma ordning tillämpas inom närliggande områden skapar även en förutsebarhet och tydlighet för domstolarna och myndigheterna.

Ett annat tänkbart alternativ är att låta det kontrollorgan som har fattat det ursprungliga beslutet föra det allmännas talan i domstolen. Det beslutsfattande kontrollorganet har bäst kännedom om de omständigheter som legat till grund för beslutet och kan motivera de ställningstaganden som gjorts. Det finns därför, så som *Livsmedelsverket* framhåller, ur effektivitetssynpunkt skäl att låta kontrollorganen föra det allmännas talan i domstolen. Mot detta talar enligt regeringens mening att en sådan uppgift kan uppfattas som betungande för kontrollorganen eftersom process-

förande är förenat med kostnader. Dessutom är det i dag endast ett mycket begränsat antal av de beslut som fattas av kontrollorgan som överklagas till domstol, vilket gör att det skulle bli svårt för kontrollorganen att bygga upp en processvana.

Regeringen anser med hänsyn till dessa omständigheter att övervägande skäl talar för att den delegerande myndigheten ska föra det allmänna talan när ett kontrollorgans beslut överklagas. Det innebär att det är Livsmedelsverket eller Jordbruksverket och inte det kontrollorgan som har fattat det överklagade beslutet som blir part och företräder det allmänna intressen i domstol.

Den delegerande myndigheten ska kunna överklaga länsstyrelsens beslut

De allmänna reglerna om klagorätt i förvaltningslagen gör det inte möjligt för Livsmedelsverket och Jordbruksverket att överklaga en länsstyrelsens beslut enligt lagen eller de EU-förordningar som lagen kompletterar. I lagen om kontroll av ekologisk produktion finns inte heller någon särskild reglering som ger myndigheterna sådan klagorätt.

Regeringen anser att det är lämpligt att en myndighet som har partsställning i domstol även kan se till att beslut som den anser är felaktiga hamnar under domstolsprövning. De delegerande myndigheterna bör därför kunna överklaga en länsstyrelsens beslut enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion eller de EU-förordningar som lagen kompletterar.

För en sådan ordning talar prejudikatsskäl. Om endast den ekologiska aktören kan överklaga länsstyrelsens beslut finns det en risk att vissa frågor som kan vara av intresse av prejudikatsskäl, där länsstyrelsen har beslutat till den ekologiska aktörens fördel, aldrig domstolsprövas eftersom det då inte finns någon företrädare för det allmänna som kan lyfta frågan vidare till domstol. Detta innebär att det kan komma att utvecklas en praxis hos länsstyrelsen kring vissa frågor som inte har överprövats och där länsstyrelsen i praktiken blir sista instans.

En invändning mot att införa en sådan ordning är att de delegerande myndigheterna i likhet med länsstyrelsen är statliga myndigheter och därför kan sägas tillvarata samma allmänna intressen i sin prövning. Ett sådant resonemang ligger till grund för den praxis som har utvecklats gällande myndigheters klagorätt och som innebär att en statlig myndighet inte har rätt att överklaga en annan statlig myndighets beslut utan särskilt författningsstöd (se t.ex. RÅ 1974 ref. 98, RÅ 1989 ref. 47 och RÅ 2003 ref. 86). Regeringen anser dock att även om myndigheterna i sitt uppdrag har att tillvarata samma intresse kan de ha olika uppfattningar av vad som är en riktig bedömning i det enskilda fallet. Utifrån prejudikatsskäl är det därför motiverat att de delegerande myndigheterna får rätt att överklaga länsstyrelsens beslut. *Länsstyrelsen i Örebro* anser att det är problematiskt att statliga myndigheter överklagar varandras beslut eftersom den ena myndigheten inte är överordnad den andre i juridisk mening. Regeringen anser inte att detta utgör ett hinder mot den föreslagna ordningen eftersom de delegerande myndigheterna inte överprövar länsstyrelsens beslut utan endast möjliggör att det aktuella beslutet hamnar under domstolsprövning.

Utformningen av lagbestämmelserna

När det gäller utformningen av bestämmelserna förordar *Kammarrätten i Stockholm* att det föreslagna tredje stycket får en lydelse som ansluter till 7 a § förvaltningsprocesslagen bl.a. för att undvika överlappning med det fall som regleras i det föreslagna andra stycket. Regeringen instämmer i kammarrättens bedömning att det av det föreslagna andra stycket, där det föreskrivs att den delegerande myndigheten i vissa fall har rätt att överklaga en länsstyrelsens beslut, följer att den delegerande myndigheten i dessa situationer blir den enskildes motpart i domstolen. Frågan om partsställning för den delegerande myndigheten behöver därför endast regleras när det gäller situationen att den enskilde överklagar länsstyrelsens beslut. Regeringen anser därför att bestämmelsen i tredje stycket bör utformas på det sätt som kammarrätten föreslår.

De delegerande myndigheterna kan begära underlag från kontrollorganen

Som *Livsmedelsverket* påpekar kan Livsmedelsverket och Jordbruksverket komma att behöva underlag från det kontrollorgan som först har beslutat i frågan för att kunna företräda det allmänna i domstolen. Det bör därför vara möjligt att föreskriva att kontrollorganen ska lämna uppgifter och handlingar till myndigheterna i detta syfte.

I 26 § första stycket 4 lagen om kontroll av ekologisk produktion finns ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att föreskriva att bl.a. ett kontrollorgan är skyldigt att lämna uppgifter till en kontrollmyndighet. Regeringen föreslår vidare i propositionen En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning att det ska införas ett nytt bemyndigande i bestämmelsen som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att ge in handlingar till den delegerande myndigheten (prop. 2020/21:43, bet. 2020/21:MJU6, rskr. 2020/21:198). Lagändringen träder i kraft den 1 april 2021.

Regeringen anser att dessa bemyndiganden är tillräckliga för att i förordning föreskriva om skyldighet för kontrollorganen att ge in uppgifter och handlingar till myndigheterna.

Övriga skyldigheter för kontrollorganen

Länsstyrelsen i Skåne anser att kontrollorganen bör omfattas av den rådgivningsskyldighet som kontrollmyndigheterna har enligt 4 § lagen om kontroll av ekologisk produktion. Förslaget faller utanför det som behandlas i det här lagstiftningsärendet. Det kan dock påpekas att de skyldigheter som kontrollmyndigheterna har enligt bestämmelsen utgör annan offentlig verksamhet och därför är sådana åtgärder som kan överlämnas till kontrollorganen att utföra.

6.5 Bemyndigande om skyldighet för kontrollorgan att offentliggöra uppgifter tas bort

Regeringens förslag: Bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att offentliggöra uppgifter om ekologiska aktörer ska upphävas.

Regeringens bedömning: Livsmedelsverkets och Jordbruksverkets skyldighet att tillsammans ansvara för att på en webbplats offentliggöra förteckningen bör regleras i en förordning.

Det saknas behov av särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. *Integritetsskyddsmyndigheten* anser att det av promemorian inte framgår vilka uppgifter som kan komma att lämnas från certifikaten. Det är således oklart vilka personuppgifter som kommer att behandlas i förteckningen. Det saknas vidare en analys av de grundläggande principerna i artikel 5.1 i EU:s dataskyddsförordning och en integritetsanalys.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

En förteckning över de ekologiska aktörerna ska offentliggöras

Av den nya EU-förordningen om ekologisk produktion följer, i likhet med den nuvarande, att det ska upprättas en förteckning över de ekologiska aktörerna som ska offentliggöras. Syftet med att offentliggöra förteckningen är att skapa insyn i certifieringssystemet för ekologiska aktörer. Förteckningen ska innehålla uppgifter om namn och adress på de aktörer och aktörsgrupper som har anmält sin verksamhet för kontroll samt information om de certifikat som lämnats till aktörerna eller aktörsgrupperna (artikel 34.6). Av certifikaten ska uppgifter framgå som åtminstone gör det möjligt att identifiera aktören eller aktörsgruppen, inbegripet den produktkategori som omfattas av certifikatet och dess giltighetstid (artikel 35.1 b). För aktörsgrupper ska certifikatet även innehålla en förteckning över medlemmarna.

Certifikatet ska utfärdas i enlighet med den förlaga som finns i bilaga VI till förordningen (artikel 35.1d). Enligt förlagan kan ett certifikat innehålla uppgifter om aktörens eller aktörsgruppens namn och adress, vilken verksamhet som bedrivs (jordbruksproduktion, beredning, distribution, lagring, import, export eller utsläppande på marknaden), kontrollmyndighetens eller kontrollorganets namn, adress och kodnummer, kategori eller kategorier av produkter som avses i artikel 35.7 (obearbetade växter och växtprodukter, djur och obearbetade animalieprodukter, alger och obearbetade vattenbruksprodukter etc.), produktmetoder (produktion av ekologiska produkter, produktion av produkter under omställning eller ekologisk produktion med icke-ekologisk produktion), certifikatets giltighetstid och en förteckning över medlemmar i en aktörsgrupp. Kommissionen får även anta delegerade akter för att ändra förlagan (artikel 35.9).

Den nya EU-förordningen anger således en miniminivå för vilka uppgifter som ska framgå av den förteckning över aktörer som ska offent-

liggöras. Utöver uppgifter om aktören eller aktörsgruppens namn och adress, den produktkategori som omfattas av certifikatet och giltighetstid för denna samt en förteckning över medlemmarna om certifikatet gäller en aktörsgrupp, kan alltså även andra uppgifter framgå av certifikatet. Detta kan t.ex. som *Livsmedelsverket* anför vara aktörernas organisationsnummer.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska upprätta och publicera förteckningen

Förteckningar över de ekologiska aktörerna offentliggörs i dag av respektive kontrollorgan. Regleringen i den nuvarande EU-förordningen om ekologisk produktion innebär att kontrollmyndigheterna och kontrollorganen ska föra uppdaterade register över de aktörer som är underställda deras kontroll och göra dessa tillgängliga för berörda parter (artikel 28.5). Kompletterande bestämmelser finns i 26 § andra stycket lagen om kontroll av ekologisk produktion och 16 a § förordningen om kontroll av ekologisk produktion. Enligt dessa ansvarar kontrollorganen för att på en webbplats offentliggöra uppdaterade register med namn, adresser och certifikat för de aktörer som de kontrollerar. I praktiken har detta sett ut så att kontrollorganen på sina webbplatser har redovisat uppgifterna, på olika sätt och med olika sökmöjligheter. Kontrollmyndigheterna har i sin tur på sina webbplatser länkat till dessa uppgifter. Eftersom uppgifterna inte har publicerats på ett enhetligt sätt har informationen uppfattats som svår-tillgänglig.

Den nya EU-förordningen om ekologisk produktion innehåller delvis ändrade regler när det gäller offentliggörandet av förteckningen över de ekologiska aktörerna och aktörsgrupperna. Av förordningen följer att medlemsstaterna ansvarar för att det offentliggörs en heltäckande förteckning över de uppgifter som redogjorts för ovan (artikel 34.6). Offentliggörandet ska ske på lämpligt sätt, bl.a. genom länkar till en gemensam webbplats där uppgifterna framgår. Kravet på att förteckningen ska vara heltäckande får tolkas som att alla uppgifter måste publiceras på samma webbplats. Detta innebär att den ordning som i dag tillämpas, där varje kontrollorgan separat publicerar förteckningar med uppgifter om de aktörer som står under deras kontroll, inte uppfyller detta krav.

Kontrollorganen ska enligt den nya EU-förordningen om ekologisk produktion kontinuerligt förse de behöriga myndigheterna med information om de aktörer de kontrollerar (artikel 40.10). Regeringen anser därför att det lämpligaste är att Livsmedelsverket och Jordbruksverket tillsammans ansvarar för att på en webbplats offentliggöra förteckningen.

Behandling av personuppgifter

Vid upprättandet och offentliggörandet av förteckningen ska medlemsstaterna enligt artikel 34.6 i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion iakta kraven i fråga om skydd för personuppgifter som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), fortsättningsvis kallad EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning komplet-

teras i svensk rätt av bl.a. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

En personuppgift är enligt EU:s dataskyddsförordning varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. Som framgår av tidigare redogörelse är en del av de uppgifter som ingår i förteckningen sådana typ av uppgifter. Det rör sig då framförallt om uppgifter om namn och kontaktuppgifter. De uppgifter som hanteras bedöms inte vara s.k. känsliga personuppgifter och innefattar heller inte personuppgifter som rör fällande domar eller överträdelser (artikel 9 och 10). I och med att Jordbruksverket och Livsmedelsverket organiserar uppgifterna och sprider dem på en webbplats sker en sådan behandling av uppgifterna att EU:s dataskyddsförordning blir tillämplig (artikel 2.1).

De personuppgifter som Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska publicera genom förteckningen offentliggörs redan i dag av kontrollorganen. Det är alltså inte fråga om en helt ny behandling av personuppgifter utan i stället att behandlingen framöver kommer ske hos en annan aktör. Behandlingen av personuppgifter ska för att vara laglig vila på en rättslig grund. En sådan rättslig grund är enligt EU:s dataskyddsförordning att behandlingen av personuppgifter är nödvändig för att myndigheterna ska kunna utföra en uppgift av allmänt intresse (artikel 6.1 e). När Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska upprätta och offentliggöra förteckningen över ekologiska aktörer är en behandling av personuppgifter en förutsättning för att myndigheterna ska kunna utföra uppgiften. Uppgiften att upprätta och offentliggöra en förteckning är av allmänt intresse eftersom myndigheterna annars inte hade getts i uppdrag att utföra dem, se propositionen Ny dataskyddslag (prop. 2017/18:105 s. 56–57). Att behandlingen av personuppgifter sker i viss utsträckning är därför helt nödvändigt för att myndigheterna ska kunna utföra en uppgift av allmänt intresse. Rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen finns alltså i artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning och artikel 34.6 i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion. Grunden för behandlingen av uppgifterna fastställs i artikel 34.6 i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion.

Förteckningen över aktörer offentliggörs i syfte att skapa insyn i certifieringssystemet för ekologiska aktörer. Den fyller därmed en viktig funktion för konsumenterna på marknaden för ekologiska produkter. Det är även positivt för aktörer att finnas med i en sådan förteckning eftersom det därigenom blir tydligt för allmänheten att aktörens produkter uppfyller kraven för att vara certifierade för ekologisk produktion. Det bedöms inte vara möjligt att uppnå det önskade syftet utan att vidta åtgärder som kräver personuppgiftsbehandling, t.ex. genom avidentifiering av uppgifter. De uppgifter som ska publiceras i förteckningen kommer dessutom redan i dag alla till del genom att de publiceras på kontrollorganens webbplatser. Det integritetsintrång som en behandling av personuppgifterna innebär är enligt regeringens mening proportionerlig i förhållande till syftet med behandlingen, dvs. allmänhetens intresse av att kunna ta del av en fullständig förteckning över ekologiska aktörer.

I 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen anges att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integritete-

ten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Inskränkningar i detta skydd får enbart ske genom lag och i enlighet med de förutsättningar som anges i 2 kap. 21–22 §§ regeringsformen. Bedömningen av vad som kan anses utgöra ett betydande intrång i den personliga integriteten bör göras utifrån olika omständigheter, bl.a. uppgifternas karaktär och omfattning och syftet med behandlingen, se propositionen En reformerad grundlag (prop. 2009/10:80 s. 184). De personuppgifter som ska ingå i förteckningen bedöms inte vara av känslig natur utan är uppgifter som normalt redan finns tillgängliga för allmänheten. Syftet med behandlingen är att upprätta en förteckning över de ekologiska aktörer som är anslutna till kontrollsystemet för ekologisk produktion. Den personuppgiftsbehandling som blir aktuell för Livsmedelsverket och Jordbruksverket i samband med hanteringen av förteckningen bedöms, med beaktande av uppgifternas karaktär och syftet med behandlingen, inte innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket ansvarar i egenskap av personuppgiftsansvariga myndigheter för att säkerställa att varje behandling sker lagligt och i enlighet med de principer som ställs upp i artikel 5 i EU:s dataskyddsförordning. Att behandlingen ska ske i enlighet med dessa principer innebär bl.a. att uppgifterna endast ska behandlas för det ändamål de är avsedda, att uppgifterna ska vara relevanta och inte allt för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de ska behandlas och att uppgifterna ska vara korrekta och nödvändigt uppdaterade. De personuppgifter som samlas in ska endast användas i syfte att ingå i förteckningen. Uppgiftsinsamlandet ska begränsas till att endast gälla de uppgifter som behövs för att förteckningen ska vara fullständig enligt de krav som ställs. Vilka uppgifter det är framgår av artikel 34.6 i den nya EU-förordningen. Av bestämmelsen följer även att uppgifterna ska vara uppdaterade. Myndigheterna ansvarar för att uppgifterna är korrekta och nödvändigt uppdaterade och inte registreras längre tid än vad som är nödvändigt för ändamålen med personuppgiftsbehandlingen. Uppgifterna ska även behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna.

Författningsregleringen

Livsmedelsverkets och Jordbruksverkets skyldighet att tillsammans ansvara för att på en webbplats offentliggöra förteckningen bör regleras i en förordning. Eftersom kontrollorganen inte längre ska vara skyldiga att offentliggöra uppgifter om de ekologiska aktörer som de kontrollerar ska bemyndigandet i 26 § andra stycket lagen om kontroll av ekologisk produktion upphävas.

7 Ändringar i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

7.1 Uppgiftsskyldighet för kontrollorganen

Regeringens förslag: Det ska i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att lämna de uppgifter som en myndighet behöver för handläggning av EU-stöd.

Regeringens bedömning: Det saknas behov av särskilda bestämmelser om sekretess eller behandling av personuppgifter.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget och bedömningen. *Integritetsskyddsmyndigheten* anför att promemorians beskrivning innebär en viss oklarhet avseende vilken typ av personuppgifter som kan komma att behandlas. Det krävs en fullständig redovisning av vilka personuppgifter som kan komma att användas. Det saknas vidare en analys av de grundläggande principerna i artikel 5.1 i EU:s dataskyddsförordning och en integritetsanalys.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Prövningen och kontrollen av ansökningar om EU-stöd för ekologisk produktion i Sverige

Lantbrukare som har en certifierad ekologisk växtodling eller djurhållning kan ansöka om EU-stöd för ekologisk produktion. För att kunna få fullt stöd måste jordbrukaren uppfylla vissa villkor, s.k. tvärvillkor. Dessa villkor innebär att jordbrukaren måste följa de verksamhetskrav som fastställts i unionsrätten och de normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som finns i svensk rätt bl.a. när det gäller områdena miljö, klimatförändringar, folkhälsa, djurhälsa, växtskydd och djurskydd. Detta följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitik och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008. Kompletterande bestämmelser finns i nationell rätt i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utvecklingen av landsbygden samt förordningen (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder.

Kontrollen av att tvärvillkoren och villkoren för ekologisk produktion är uppfyllda genomförs i Sverige av länsstyrelserna och Jordbruksverket. Länsstyrelserna handlägger och prövar ansökningarna om stöd. Under handläggningen kontrollerar länsstyrelsen att den aktuella lantbrukaren är certifierad för ekologisk produktion och gör kontroller på plats av ett urval

av de lantbrukare som ansökt om stöd. Jordbruksverket är samordnande central myndighet och ansvarig utbetalningsmyndighet. Det innebär att Jordbruksverket kontrollerar länsstyrelsernas handläggning och följer upp deras kontrollerna på plats. Jordbruksverket kontrollerar även att utbetalningen är förenlig med gemenskapsreglerna innan stödet betalas ut.

I ansökan om stöd ska lantbrukaren redovisa ett antal uppgifter som ligger till grund för bedömningen av i vilken omfattning stöd ska beviljas. Lantbrukaren ska bl.a. uppge hur stor del av lantbrukarens jordbruksmark som är certifierad och vilka djur som är certifierade för ekologisk produktion.

Organ som betalar ut EU-stöd ska få information om kontroller

Enligt artikel 43.6 i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion ska de behöriga myndigheterna vidta lämpliga åtgärder och fastställa dokumenterade förfaranden för att säkerställa att det organ som betalar ut EU-stöd för ekologisk produktion får tillgång till information om resultaten från kontrollorganens kontroller av de ekologiska aktörerna. Uppgiftslämnandet är ett led i att effektivt skydda unionens ekonomiska intressen och bl.a. säkerställa effektivt skydd mot bedrägeri och se till att de insatser som finansieras genom EU:s fonder är lagliga och genomförs korrekt (artikel 58 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 och de akter som antagits på grundval av artikeln).

Artikel 43.6 innebär för Sveriges del att Jordbruksverket i egenskap av utbetalande myndighet ska få tillgång till uppgifter om resultaten av kontrollerna av de ekologiska aktörerna. För att det ska kunna säkerställas att utbetalningar av stöd inte görs på felaktiga grunder anser regeringen att kontrollorganen på begäran även ska vara skyldiga att lämna andra uppgifter som är nödvändiga för stödhanteringen. För att kontrollera att en aktör är certifierad för ekologisk produktion krävs tillgång till aktörens certifikat. Den senaste versionen av en aktörs certifikat ingår i den förteckning över aktörer som är offentlig. I vissa fall kan dock en äldre upplaga av ett certifikat behövas för bedömningen av en tidigare stödperiod, vilka inte alltid finns allmänt tillgängliga. Dessutom finns inte alltid all nödvändig information i aktörens certifikat. Av certifikaten framgår visserligen vilken växtodling och djurhållning som certifieringen omfattar men uppgifterna är inte så exakta när det gäller djurslag och skiften som behövs för bedömning av en ansökan om stöd.

Regeringen anser även att inte bara Jordbruksverket utan också länsstyrelserna behöver få tillgång till uppgifterna för att kunna göra en korrekt handläggning och prövning av ärendena. Om länsstyrelserna inte har möjlighet att kontrollera de uppgifterna som lantbrukaren lämnar i sin ansökan måste dessa godtas utan närmare kontroll, vilket inte kan anses förenligt med ambitionen att skydda EU:s ekonomiska intressen. Länsstyrelserna får i dag det underlag de behöver genom att antingen vända sig direkt till lantbrukaren eller kontakta de kontrollorgan som kontrollerar primärproduktion. Kontrollorgan förser således redan i dag i viss omfatt-

ning länsstyrelserna med uppgifter som behövs i stödhandläggningen. Ordningen bygger dock på att kontrollorganen frivilligt bistår länsstyrelserna, vilket inte garanterar att länsstyrelserna får nödvändiga uppgifter. För att EU-lagstiftningen ska få avsedd effekt bör därför även länsstyrelserna ha rätt att få tillgång till uppgifterna.

Den närmare regleringen av kontrollorganens uppgiftsskyldighet bör göras i förordning. Det bör därför i lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden, införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att lämna de uppgifter som en myndighet behöver för handläggning av EU-stöd.

Behandling av personuppgifter

När uppgifter hanteras ska bestämmelser om vad som gäller vid behandling av personuppgifter beaktas. Dessa finns i EU:s dataskyddsförordning, som i svensk rätt kompletteras av bl.a. dataskyddslagen och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

En personuppgift är enligt EU:s dataskyddsförordning varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. De uppgifter om de ekologiska aktörerna som myndigheterna enligt förslaget ska kunna få från kontrollorganen kan komma att innehålla sådana upplysningar. Det rör sig framförallt om uppgifter om namn och kontaktuppgifter som kan framgå av aktörers certifikat och uppgifter om SE-nummer som kan framgå genom upplysningar om skiften. De uppgifter som hanteras bedöms inte vara s.k. känsliga personuppgifter och innefattar heller inte personuppgifter som rör fällande domar eller överträdelser (artikel 9 och 10).

Jordbruksverket och länsstyrelserna behandlar redan i dag personuppgifter i samband med ansökningar om EU-stöd. I förordningen om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder finns närmare bestämmelser om hanteringen av uppgifter i stödverksamheten. Av förordningen framgår att det hos Jordbruksverket ska finnas it-system för behandling av uppgifter av ärenden om stöd enligt förordningen (1 kap. 44 § första stycket). Jordbruksverket och länsstyrelserna ska lämna de uppgifter till it-systemen som behövs för att pröva ett ärende om stöd (1 kap. 44 § andra stycket). Uppgifterna som länsstyrelserna lämnar till it-systemen ska på begäran lämnas ut till Jordbruksverket (1 kap. 45 §). Jordbruksverket får ha direktåtkomst till de uppgifter som länsstyrelserna har lämnat till it-systemen (1 kap. 46 §). När det gäller de uppgifter som myndigheterna enligt förslaget ska kunna få från kontrollorganen så är det i stor utsträckning samma personuppgifter som redan i dag behandlas i stödhandläggningen. Eftersom kontrollorganen enligt förslaget endast ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som en myndighet behöver för handläggning av EU-stöd kan det förutsättas att samtliga uppgifter som härrör från kontrollorganen framöver kommer att lagras i det it-system för elektronisk behandling som Jordbruksverket hanterar. Det är alltså fråga om sådan automatisk behandling av personuppgifter som gör att EU:s dataskyddsförordning är tillämplig (artikel 2.1).

För att en behandling av personuppgifter ska vara laglig krävs enligt EU:s dataskyddsförordning att den vilar på en rättslig grund. En sådan rättslig grund är t.ex. att behandlingen av personuppgifter är nödvändig för

att utföra en uppgift av allmänt intresse (artikel 6.1 e). När det gäller Jordbruksverkets och länsstyrelsernas behandling av personuppgifter sker denna i samband med att myndigheterna handlägger och kontrollerar ärenden om stöd för ekologisk produktion. Hanteringen av uppgifterna är alltså ett led i utförandet av myndigheternas uppdrag att pröva och betala ut EU-stöd. Behandlingen av personuppgifter är därför helt nödvändigt för att myndigheterna ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Uppdragen är av allmänt intresse eftersom myndigheterna annars inte hade ålagts att utföra dem (jfr prop. 2017/18:105 s. 56–57). Rättslig grund för behandlingen finns alltså i artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning, artikel 43.6 i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion och lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden. Grunden för behandlingen är fastställd genom artikel 43.6 i den nya EU-förordningen och lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och stöd till utveckling av landsbygden.

De uppgifter som behandlas ligger till grund för bedömningen av om EU-stöd ska betalas ut. Det är alltså fråga om en behandling av uppgifter i samband med att den som uppgifterna gäller har ansökt om en förmån. Myndigheterna måste ha tillgång till relevanta uppgifter i sin handläggning och kontroll för att stöd inte ska betalas ut på oriktiga grunder. Värnandet om att gemensamma medel inte används för att felaktigt gynna en enskild ligger i allmänhetens intresse. Eftersom myndigheterna har att pröva om den sökande uppfyller kraven för att beviljas stöd är det helt avgörande att kunna koppla nödvändiga uppgifter till en specifik person. Det är därför inte möjligt att avidentifiera uppgifterna. Det integritetsintrång som behandlingen av personuppgifter innebär för de ekologiska aktörerna är enligt regeringens mening mot denna bakgrund proportionerlig i förhållande till syftet med behandlingen.

I 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen anges att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Inskränkningar i detta skydd får enbart ske genom lag och i enlighet med de förutsättningar som anges i 2 kap. 21–22 §§ regeringsformen. Bedömningen av vad som kan anses utgöra ett betydande intrång i den personliga integriteten bör göras utifrån olika omständigheter, bl.a. uppgifternas karaktär och omfattning och syftet med behandlingen (se prop. 2009/10:80 s. 184). De personuppgifter som myndigheterna kan komma att hantera bedöms inte vara av känslig natur. Syftet med behandlingen är att säkerställa att EU-stöd inte betalas ut på oriktiga grunder. Den personuppgiftsbehandling som kan bli aktuell för Jordbruksverket och länsstyrelserna i samband med stödhanteringen bedöms, med beaktande av uppgifternas karaktär och syftet med behandlingen, inte innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Jordbruksverket och länsstyrelserna ansvarar i egenskap av personuppgiftsansvariga myndigheter för att säkerställa att varje behandling sker lagligt och i enlighet med de principer som ställs upp i artikel 5 EU:s dataskyddsförordning. Att behandlingen ska ske i enlighet med dessa principer innebär bl.a. att uppgifterna endast ska behandlas för det ändamål de är avsedda, att uppgifterna ska vara relevanta och inte allt för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de ska behandlas och att

uppgifterna ska vara korrekta och nödvändigt uppdaterade. De personuppgifter som samlas in ska endast användas i syfte att användas i stödhanteringen. Uppgiftsinsamlandet ska vara begränsat till de uppgifter som myndigheten behöver för handläggning av EU-stöd. Uppgifterna ska vara korrekta och nödvändigt uppdaterade och inte registreras längre tid än vad som är nödvändigt för ändamålen med personuppgiftsbehandlingen. De ska även behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna.

Sekretessbestämmelser utgör inte något hinder mot att uppgifterna överlämnas

Uppgifterna som rör lantbrukarna och som lämnas till en länsstyrelse eller till Jordbruksverket är inkomna och förvarade hos en myndighet och är därför allmänna handlingar. Vid myndigheters och vissa organs hantering av allmänna handlingar är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, tillämplig. Enligt lagen gäller sekretess för en statlig myndighets verksamhet som består i bl.a. stödverksamhet, förutsatt att regeringen meddelat föreskrifter om det, för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs, och för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet (30 kap. 23 §). Av offentlighets- och sekretessförordningen följer att sekretessen gäller för bl.a. stödverksamhet inom jordbrukets område hos Jordbruksverket och länsstyrelserna, med undantag för vissa beslut som fattas (9 § och p. 24 i bilagan). Sekretessen gäller i myndighetens verksamhet både i förhållande till enskilda och andra myndigheter (8 kap. 1 § OSL). Sekretess hindrar dock inte att en uppgift lämnas vidare till en annan myndighet om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning (10 kap. 28 § OSL).

De uppgifter från kontrollorganen som länsstyrelserna och Jordbruksverket enligt förslaget ska hantera i sin stödverksamhet kan innehålla information om en enskild lantbrukares affärs- eller driftförhållanden. Uppgifterna utgör en del av myndigheternas underlag för bedömningen av om stöd ska beviljas. Att uppgifterna används kan alltså medföra att den sökande nekas stöd, vilket innebär att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs för myndigheten. Vissa av de uppgifter som myndigheterna enligt förslaget ska få tillgång till kan således komma att omfattas av sekretess. För att uppgifterna ska kunna överlämnas mellan myndigheterna krävs alltså att uppgiftsskyldigheten regleras. Detta bör göras i förordning. Eftersom samma sekretess gäller i såväl Jordbruksverkets som länsstyrelsernas stödverksamhet behövs inte någon ytterligare sekretessbestämmelse.

Kontrollorganen är inte myndigheter i tryckfrihetsförordningens (1949:105) mening. Därmed blir inte de handlingar som upprättas av kontrollorganen allmänna. De omfattas inte heller av offentlighets- och sekretesslagens regler. Det finns alltså inte några hinder ur sekretesssynpunkt att uppgifter överlämnas från ett kontrollorgan till en länsstyrelse eller till Jordbruksverket.

8 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.
Remissinstanserna har inga invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

En del av de förslag som lämnas i denna lagrådsremiss är en följd av den nya EU-förordningen om ekologisk produktion som ska börja tillämpas från och med den 1 januari 2022. Föreslagna lagändringar ska därför träda i kraft samma datum.

9 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen bedöms inte innebära några ökade kostnader för de ekologiska aktörerna.

Förslagen kan medföra vissa ökade kostnader för kontrollorganen.

Förslagen bedöms medföra kostnader för Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Kostnaderna bedöms kunna hanteras inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna invänder inte mot promemorians bedömning. *Ekologiska lantbrukarna* är oroliga för att förslaget om kontrollorganens uppgiftsskyldighet kan innebära kostnader för kontrollorganen vilket i slutändan gör kontrollen dyrare för lantbrukarna. *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar att förslagen kan leda till en viss ökning av överklagbara beslut. *Livsmedelsverket* anser att det utvecklingsarbete som krävs för att myndigheterna ska hantera förteckningen över aktörer inte kan rymmas inom ramen för myndigheternas anslag. *Valiguard* menar att förslaget att myndigheterna ska sköta förteckningen över aktörer inte medför att den administrativa bördan för kontrollorganen minskar eftersom det med största sannolikhet är de som kommer att få sköta rapporteringen i förteckningen.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för de ekologiska aktörerna

Förslaget att kontrollorganen ska få besluta om saluföringsförbud berör de aktörer som bryter mot regelverket på ett sådant sätt att en sådan åtgärd kan komma ifråga. För dessa aktörer kan förslaget antas medföra minskade administrativa kostnader eftersom det innebär att de uteslutande behöver kommunicera med kontrollorganet, i stället för att som i dag ha kontakt med såväl kontrollorganet som den beslutande myndigheten. Om aktören

väljer att överklaga beslutet om saluföringsförbud kan den föreslagna ordningen dock innebära att det tar längre tid innan ärendet är slutligt avgjort. Detta eftersom kontrollorganens beslut först överklagas till länsstyrelsen innan det når domstol medan beslut som Jordbruksverket har fattat överklagas direkt till förvaltningsrätten. Om ett kontrollorgan fattar beslutet tar det således längre tid innan överklagandet har passerat alla instanser än om beslutet fattas av den delegerande myndigheten. Bedömningen görs dock att aktörernas rätt att få sin sak prövad enligt den föreslagna ordningen fortfarande är tillgodosedd.

Konsekvenser för kontrollorganen

Förslaget att kontrollorganen ska få besluta om saluföringsförbud bedöms inte medföra någon ökad arbetsbörda för kontrollorganen jämfört med den ordning som gäller i dag. Det är i dag endast ett begränsat antal företag per år som bryter mot det ekologiska regelverket på ett så pass allvarligt sätt att de riskerar saluföringsförbud. Dessutom måste kontrollorganen redan i dag, när Livsmedelsverket och Jordbruksverket beslutar om ett sådant förbud, lägga mycket tid på utredning och dokumentation i de ärenden som det gäller.

Förslaget att det ska införas ett bemyndigande som gör det möjligt att meddela föreskrifter om kontrollorganens skyldighet att lämna uppgifter till en myndighet som prövar ärenden om EU-stöd för ekologisk produktion får konsekvenser för kontrollorganen. Redan i dag vänder sig länsstyrelserna i viss omfattning till kontrollorganen för att få tillgång till uppgifter som underlag i sin handläggning. Förfrågningarna kommer dock med stor sannolikhet att öka om kontrollorganen blir skyldiga att tillhandahålla uppgifterna. Förslagen bedöms därför kunna medföra en ökad arbetsbörda för kontrollorganen. Hur stora kostnaderna är för denna beror på i vilken utsträckning som länsstyrelserna väljer att använda sig av rätten att inhämta uppgifter.

Förslaget att Jordbruksverket och Livsmedelsverket ska ansvara för att offentliggöra en fullständig förteckning över de ekologiska aktörerna innebär att kontrollorganen inte längre kommer vara skyldiga att publicera uppgifter om de aktörer som de kontrollerar på sina webbplatser. Kontrollorganen kommer dock fortsatt vara skyldiga att förse myndigheterna med de uppgifter som ska ingå i förteckningen och arbetsbördan bedöms därför vara den samma som i dag.

Konsekvenser för myndigheterna, kommunerna och domstolarna

Förslaget att Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska ansvara för att upprätta en förteckning med uppgifter om de ekologiska aktörer som anmält sin verksamhet för kontroll innebär ökade kostnader för myndigheterna. Upprättandet och underhållet av en förteckning kommer att ta viss arbetskraft i anspråk. Dessutom behövs lämpliga it-system som kan hantera databaser, vilket främst i uppbyggnadsskedet kan komma att innebära ökade kostnader för myndigheterna. Kostnaderna bedöms kunna hanteras inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar. Livsmedelsverket och Jordbruksverket påverkas även av förslaget att kontrollorganen ska få besluta om saluföringsförbud som inte är provisoriskt. Förslaget innebär att en arbetsuppgift frigörs från myndigheterna.

Förslaget att Livsmedelsverket och Jordbruksverket ska ha rätt att överklaga en länsstyrelses beslut om länsstyrelsen ändrar ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan, kan innebära en ökad arbetsbörda för myndigheterna. Det får även konsekvenser för länsstyrelserna som har att hantera överklagandena. Regeringens bedömning är dock att det endast rör sig om ett mindre antal ärenden årligen där detta blir aktuellt. Det är även ett väldigt begränsat antal av de beslut som fattas av kontrollorgan som årligen domstolsprövas. Förslagen som innebär att Livsmedelsverket och Jordbruk ska föra det allmännas talan i domstolen bedöms därför också få liten påverkan för myndigheternas verksamhet.

Förslaget om uppgiftsskyldighet för kontrollorganen bedöms underlätta för länsstyrelserna och Jordbruksverket vid handläggningen av EU-stöd-ärenden. Länsstyrelserna påverkas även av förslaget att kontrollorganen ska få besluta om saluföringsförbud eftersom kontrollorganens beslut överklagas till länsstyrelserna som första instans. Den ärendehantering som detta innebär för länsstyrelserna bedöms dock som begränsad och kostnaderna för denna därför som marginella och ska hanteras inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget om klagorätt för Livsmedelsverket och Jordbruksverket över länsstyrelsens beslut kan eventuellt komma att innebära en ökad måltillströmning till domstolarna. Det är dock rimligt att anta att Livsmedelsverket och Jordbruksverket framför allt kommer att använda sig av rätten att överklaga i sådana fall som gäller principiellt intressanta frågor. Eftersom det i dag rör sig om ett väldigt litet antal mål som når domstol bedöms den eventuellt ökade måltillströmningen vara begränsad. Den ökade arbetsbörda som förslagen eventuellt kan komma att medför bedöms därför som mycket begränsad. Förslaget att det ska införas en bestämmelse där det klargörs att den delegerade myndigheten ska föra det allmännas talan i domstolen innebär att det blir tydligt för förvaltningsdomstolarna hur partsställningen i domstolen ser ut.

Förslagen påverkar inte kommunernas arbete med kontroll av om företag ska vara anslutna till kontrollorgan.

Konsekvenser för konsumenterna

Konsumenternas förtroende för att de ekologiska produkterna är helt avgörande för marknaden för ekologisk produktion. Förslaget om att en fullständig lista över de ekologiska aktörerna ska offentliggöras på en webbplats kan antas bidra till ökad tydlighet för konsumenterna och därmed ökat förtroende för de ekologiska produkterna. Även förslaget om att kontrollorganens beslut kan få omedelbar verkställighet är positivt för konsumenterna eftersom det förväntas öka deras möjlighet att göra medvetna och trygga val.

10 Författningskommentarer

10.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007, och

2. genomförandeakter och delegerade akter till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848.

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör ekologisk produktion,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/622/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG, och

2. genomförandeakter och delegerade akter till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625.

I paragrafen anges vilka förordningar och bestämmelser i unionsrätten som lagen kompletterar. Paragrafens *första stycke* ändras så att det framgår att lagen kompletterar den nya EU-förordningen om ekologisk produktion och de genomförandeakter och delegerade akter som kompletterar den. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

3 § *I förordning (EU) 2017/625 och förordning (EU) 2018/848 finns bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet får delegeras till ett kontrollorgan.*

Paragrafen reglerar myndigheternas rätt att delegera uppgifter till kontrollorgan. Överväganden finns i avsnitt 6.2.

I *första stycket* ersätts den nuvarande bestämmelsen om att Livsmedelsverket och Jordbruksverket får delegera uppgiften att utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till kontrollorgan av en

upplysning om de bestämmelser om delegering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som finns i artiklarna 28–32 i kontrollförordningen och artikel 40 i den nya EU-förordningen om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

Det nuvarande *andra stycket* som föreskriver vilka uppgifter som myndigheterna får lämna över till kontrollorganen upphävs.

Tystnadsplikt

7 § Vid kontroll som utförs av ett kontrollorgan som avses i 3 § första stycket tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

- 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,
- 10 § om partsinsyn,
- 16–18 §§ om jäv,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 27 § om dokumentation av uppgifter,
- 31 § om dokumentation av beslut,
- 32 § om motivering av beslut,
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till,
- 35 § om när beslut får verkställas, och
- 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.

Paragrafen reglerar vilka bestämmelser i förvaltningslagen som ska tillämpas när kontrollorganen utför kontroll. Bestämmelsen kompletteras med 35 § förvaltningslagen om när beslut får verkställas. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Sanktionsavgifter

19 § En sanktionsavgift ska tas ut av den som i strid med *artikel 34.1 och 34.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848* inte anmält sin verksamhet.

Hel eller delvis befrielse från sanktionsavgift ska beslutas om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas

1. om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte kunnat göra det som *han eller hon varit skyldig att göra* och inte heller kunnat uppdra åt någon annan att göra det,

2. om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka, eller

3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen.

Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

Paragrafen anger när en sanktionsavgift ska tas ut, när hel eller delvis befrielse från sanktionsavgift ska beslutas och att sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

Ändringen i *första stycket* innebär att den nuvarande hänvisningen ersätts med en hänvisning till den nya EU-förordningen om ekologisk produktion och däri tillämpliga artiklar. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I *andra stycket* görs språkliga ändringar.

Bemyndiganden

26 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag från de EU-förordningar som anges i 1 §,
2. särskilda ekologiska produktionsregler,
3. hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas,
4. skyldighet för en kommun eller ett kontrollorgan att lämna uppgifter till en kontrollmyndighet och
5. skyldighet för ekologiska aktörer att lämna uppgifter om sin verksamhet till en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter.

Ändringen innebär att det nuvarande *andra stycket*, som möjliggör för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att offentliggöra uppgifter om ekologiska aktörer, upphävs. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Överklaganden m.m.

30 § Beslut av en statlig förvaltningsmyndighet enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Om en länsstyrelse har ändrat ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan får beslutet överklagas av den myndighet som har överlämnat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till kontrollorganet.

Om en enskild överklagar en länsstyrelsens beslut om överprövning av ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan ska den myndighet som överlämnat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till kontrollorganet vara den enskildes motpart sedan handlingarna i ärendet överlämnats till domstolen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen behandlas frågor om överklagande av en statlig förvaltningsmyndighets beslut. Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

I ett nytt *andra stycke* regleras att om en länsstyrelse ändrar ett beslut som ett kontrollorgan har fattat, får länsstyrelsens beslut överklagas av den myndighet som har delegerat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till kontrollorganet. Livsmedelsverket och Jordbruksverket är de myndigheter som enligt 3 § lagen om kontroll av ekologisk produktion får delegera uppgifter till kontrollorgan. Myndigheternas ansvarsområden inom området ekologisk produktion framgår av 1 § förordningen om kontroll av ekologisk produktion. Om den delegera

rande myndigheten överklagar länsstyrelsens beslut blir myndigheten den enskildes motpart i domstolen.

I ett nytt *tredje stycke* anges att om en enskild överklagar en länsstyrelsens beslut, efter överprövning av ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan, ska den myndighet som har delegerat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till kontrollorganet vara den enskildes motpart sedan handlingarna i ärendet överlämnats till domstolen. Den delegerande myndigheten är antingen Livsmedelsverket eller Jordbruksverket.

Innehållet i nuvarande andra stycket flyttas oförändrat till ett nytt *fjärde stycke*.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

Tillsyn och kontroll

3 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 3.56 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007 att lämna uppgifter till en myndighet som prövar ärenden om EU-stöd för ekologisk produktion.

Paragrafen är ny. Överväganden finns i avsnitt 7.1.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighet för kontrollorgan i förhållande till en myndighet som prövar ärenden om EU-stöd för ekologisk produktion. De myndigheter som kan komma i fråga är länsstyrelserna och Jordbruksverket. Länsstyrelserna handlägger ärendena om EU-stöd för ekologisk produktion och utför kontroller på plats hos de som ansökt om stöd. Jordbruksverket kontrollerar länsstyrelsernas handläggning, följer upp de kontroller som länsstyrelserna utför och kontrollerar att utbetalningen är förenlig med gemenskapsreglerna innan stödet betalas ut.

Europarlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007

Sammanfattning av promemorian En anpassning av bestämmelserna om kontroll av ekologisk produktion till EU:s nya förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter (N2019/03272)

I promemorian föreslås ändringar som främst syftar till att anpassa svensk lagstiftning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007.

I promemorian föreslås ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion. Promemorian innehåller vissa lagtekniska ändringar. Ändringar därutöver innebär i huvudsak följande. Livsmedelsverket och Jordbruksverket ansvarar för att offentliggöra den förteckning över ekologiska aktörer som ska finnas. Det befintliga bemyndigandet som ger regeringen rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att offentliggöra uppgifter om ekologiska aktörer tas därför bort.

Begränsningen av vilka åtgärder som Livsmedelsverket och Jordbruksverket får delegera till kontrollorganen tas bort. Kontrollorganen ges därmed rätt att även besluta om saluföringsförbud som inte är tillfälligt.

Förvaltningslagens (2017:900) allmänna bestämmelse om beslutsverkställbarhet ska tillämpas för beslut som fattas av kontrollorganen och kontrollmyndigheterna enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion och de förordningar som lagen kompletterar. Den särskilda reglering om när beslut får gälla omedelbart som finns i lagen om kontroll av ekologisk produktion tas därför bort.

Ett nytt bemyndigande införs som ger regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att lämna de uppgifter som en myndighet för handläggning av EU-stöd.

Förslagen till ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion

dels att 27 § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 3, 7, 19 och 26 §§ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslag i Ds 2018:41 Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag kompletterar

1. rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91, och

2. tillämpningsförfordningar till rådets förordning (EG) nr 834/2007.

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör ekologisk produktion, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007, och

2. tillämpningsförfordningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848.

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör ekologisk produktion,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och

2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG.

2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG, och
2. tillämpningsförfordningar till Europaparlamentet och rådets förfordning (EU) 2017/625.

3 §²

Livsmedelsverket och Jordbruksverket får inom sina respektive ansvarsområden besluta att överlämna uppgiften att utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 2 i rådets förfordning (EG) nr 834/2007 och som är en juridisk person.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket får inom sina respektive ansvarsområden besluta att överlämna uppgiften att utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 3.56 i Europaparlamentets och rådets förfordning (EU) 2018/848 och som är en juridisk person.

I fråga om åtgärder då regelverket inte följs eller vid sådan misstanke får ett sådant överlämnande endast innefatta en rätt att

1. återkalla ett utfärdat certifikat,

2. enligt artikel 30.1 första stycket i rådets förfordning (EG) nr 834/2007 besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda marknadsföring av ett parti eller en produktionsomgång, eller

3. enligt artikel 91 i kommissionens förfordning (EG) nr 889/2008 besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda saluföring.

7 §³

Vid kontroll som utförs av ett kontrollorgan som avses i 3 § första stycket tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

Vid kontroll som utförs av ett kontrollorgan som avses i 3 § första stycket tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

² Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

³ Senaste lydelse 2018:852.

– 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet, – 10 § om partsinsyn, – 16–18 §§ om jäv, – 23 § om utredningsansvaret, – 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt, – 25 § om kommunikation, – 27 § om dokumentation av uppgifter, – 31 § om dokumentation av beslut, – 32 § om motivering av beslut, – 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, <i>och</i> – 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.	– 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet, – 10 § om partsinsyn, – 16–18 §§ om jäv, – 23 § om utredningsansvaret, – 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt, – 25 § om kommunikation, – 27 § om dokumentation av uppgifter, – 31 § om dokumentation av beslut, – 32 § om motivering av beslut, – 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, – 35 § om när beslut får verkställas, <i>och</i> – 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.

19 §

<p>En sanktionsavgift ska tas ut av den som i strid med <i>artikel 28.1 i rådets förordning (EG) nr 834/2007</i> inte anmält sin verksamhet.</p>	<p>En sanktionsavgift ska tas ut av den som i strid med <i>artikel 34.1 och 34.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848</i> inte anmält sin verksamhet.</p>
--	---

Hel eller delvis befrielse från sanktionsavgift ska beslutas om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas

1. om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte kunnat göra det som ålegat honom eller henne och inte heller kunnat uppdra åt någon annan att göra det,
2. om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka, eller
3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen. Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

26 §⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag från de EU-förordningar som anges i 1 §,
2. särskilda ekologiska produktionsregler,
3. hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas,
4. skyldighet för en kommun eller ett kontrollorgan att lämna uppgifter till en kontrollmyndighet och

⁴ Senaste lydelse 2017:270. Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

5. skyldighet för ekologiska aktörer att lämna uppgifter om sin verksamhet till en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan.

Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att offentliggöra uppgifter om ekologiska aktörer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden ska införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 3.56 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EG) nr 834/2007 att lämna uppgifter till en myndighet som prövar ärenden om EU-stöd för ekologisk produktion.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttrande över promemorian *En anpassning av bestämmelserna om kontroll av ekologisk produktion till EU:s nya förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter* kommit från Arvika kommun, Avfall Sverige, Ekologiska Lantbrukarna, Förvaltningsrätten i Stockholm, Integritetsskyddsmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Konkurrensverket, Konsumentverket, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Lidköpings kommun, Livsmedelsföretagen, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Malmö kommun, Naturvårdsverket, Svenska Fåravelsförbundet, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC), Trelleborgs kommun, Valiguard AB, Vimmerby kommun och Örnsköldsviks kommun.

Följande remissinstanser har avstått från att lämna synpunkter eller har inte inkommit med något yttrande: Biodynamiska Föreningen, Bodens kommun, Bollebygds kommun, Botkyrka kommun, ControlCert Scandinavia AB, EkoMatCentrum, Emmaboda kommun, Fiskbranschens Riksförbund, Förbundet Sverige Småbrukare, Föreningen Ekologisk Fjäderfäproduktion, Föreningen Foder och Spannmål, Gnosjö kommun, Grästorps kommun, Göteborgs kommun, HS Certifiering AB, Intertek Certification AB, Jokkmokks kommun, Kalmar kommun, Kiwa Certifiering AB, KRAV ekonomisk förening, Köpings kommun, Kött och Charkföretagen, Lekebergs kommun, Livsmedelsgrossisterna, Livsmedelshandlarna, Luleå kommun, Lysekils kommun, Mjölby kommun, Mönsterås kommun, Naturskyddsföreningen, Näringslivets regelnämnd, Organic Sweden, Oxelösunds kommun, Regelrådet, Robertsfors kommun, Sigill kvalitetssystem AB, SMAK Certifiering AB, Sundsvalls kommun, Svensk dagligvaruhandel, Svenska samernas riksförbund, Sveriges Biodlares Riksförbund, Sveriges Grisföretagare, Sveriges konsumenter, Sveriges lammköttproducenter, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges mjölkbönder, Sveriges Nötköttproducenter, Trollhättans kommun, Trosa kommun, Uppsala kommun, Åre kommun, Örkelljunga kommun och Östhammars kommun.

Sammanfattning av promemorian Partsställning i domstol och klagorätt när ett beslut som fattas av ett kontrollorgan inom området ekologisk produktion överklagas (N2020/02564)

I promemorian föreslås ändringar i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion. Ändringarna innebär följande. Den myndighet som har överlämnat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till ett kontrollorgan ska föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol, om det första beslutet i saken har fattats av det kontrollorganet. Den delegerande myndigheten ska även ha rätt överklaga en länsstyrelses beslut om länsstyrelsen har ändrat ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion

Härigenom föreskrivs att 30 § lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

Beslut av en statlig förvaltningsmyndighet enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Om en länsstyrelse har ändrat ett beslut som har fattats av ett kontrollorgan får beslutet överklagas av den myndighet som har överlämnat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till kontrollorganet.

Den myndighet som har överlämnat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till ett kontrollorgan ska föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol, om det första beslutet i saken har fattats av det kontrollorganet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Efter remiss har yttrande över promemorian *Partsställning i domstol och klagorätt när ett beslut som fattas av ett kontrollorgan inom området ekologisk produktion överklagas* kommit från Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Malmö, Jordbruksverket, Kammarrätten i Stockholm, Konsumentverket, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Naturvårdsverket och Valiguard AB.

Förljande remissinstanser har avstått från att lämna synpunkter eller har inte inkommit med något yttrande: ControlCert Scandinavia AB, HS Certifiering AB, Intertek Certification AB, Justitieombudsmannen, Kiwa Certifiering AB, KRAV ekonomisk förening, Lantbrukarnas riksförbund, Livsmedelsföretagen, Naturskyddsföreningen, Näringslivets regelnämnd, Regelrådet, SMAK Certifiering AB och Sveriges kommuner och regioner.